

Van der Stoel

ons uitgangspunt dat de organisaties en hun leden moeten kunnen functioneren met behulp van een basissubsidie. De tijd van zelf postzegels plakken en brieven kopiëren is echt voorbij.

Ik vat samen. Er moet zicht blijven bestaan op de doelstellingen en zeker ook op de resultaten. Hoe gaat de minister daaraan vormgeven? Met het verdwijnen van de Emancipatieraad verdwijnt ook een deel van de "national machinery", zoals dat tegenwoordig heet, van het kabinet. Hoe gaat de minister de deskundigheid op het emancipatieterrein in de nabije toekomst vormgeven en hoe geeft het kabinet de national machinery gestalte?

De (algemene) beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 13.13 uur tot 14.00 uur geschorst.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, dinsdag 10 december bij het begin van de vergadering te behandelen:

- de brief van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen houdende het voorstel het plan inzake stapsgewijze verkleining van de groepen in de basisscholen aan te wijzen als groot project (25065, nr. 2).

Ik stel voor, te behandelen donderdag 12 december bij het begin van de vergadering:

- verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften (25057, nrs. 30 t/m 46);
- het wetsvoorstel Nadere wijziging van de Algemene Kinderbijslagwet en de Algemene Nabestaandenwet en enige andere wetten (aanpassing in verband met gebleken knelpunten en onbillijkheden) (25117);
- het wetsvoorstel Wijziging van de

Organisatiewet sociale verzekeringen en enkele andere wetten (25148);

- het wetsvoorstel Verlenging van de werkingsduur van de Tijdelijke wet stimulering sociale vernieuwing (24867).

Ik stel voor, dinsdag 10 december te stemmen over:

- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 1997 (25000-VI);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 1995 (slotwet) (24850);
- Financiële verantwoording van het ministerie van Justitie over het jaar 1995 (24844, nr. 8);
- de motie-Van de Camp over bezit van kinderporno (25000-VI, nr. 16);
- de motie-Van de Camp over televerhoren (25000-VI, nr. 17);
- de motie-Van de Camp over uitgeprocedeerde asielzoekers (25000-VI, nr. 18);
- de motie-M.M. van der Burg/Dittrich over (door)betaling van uitkeringen in het kader van het resocialisatieproces (25000-VI, nr. 19);
- de motie-M.M. van der Burg/Dittrich over toelating tot de stichting Geschillencommissies (25000-VI, nr. 20);
- de motie-Dittrich c.s. over de werkbelasting van de zittende magistratuur (25000-VI, nr. 22);
- de motie-Dittrich/M.M. van der Burg over dading (25000-VI, nr. 23);

de moties voorgesteld tijdens het notaoverleg over de nota Rechts-handhaving en veiligheid en de nota Taakstraffen:

- de motie-Dittrich over de inzet van werkgestraften bij grote infrastructuure projecten (24802, 24807, nr. 4);
- de motie-Dittrich over de opvang van jongvolwassenen voor een leer-werkstraf in niet-gebruikte kazernes (24802, 24807, nr. 5);
- de motie-Zijlstra over de bouw van een penitentiaire inrichting te Den Helder (24802, 24807, nr. 6);
- de motie-Bremmer over reïntegratie in de samenleving na afloop van de detentie (24802, 24807, nr. 7);
- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (VII) voor het jaar 1997 (25000-VII);

- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Gemeentefonds voor het jaar 1997 (25000-C);
- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Provinciefonds voor het jaar 1997 (25000-D);
- de motie-Poppe over de gemeentelijke lastendruk (25000-VII, nr. 14);
- de motie-Van der Hoeven over een politieke regiegroep voor de decentralisatie (25000-VII, nr. 15);
- de motie-Van der Hoeven over de daling van het Gemeentefonds (25000-VII, nr. 16);
- de motie-De Cloe c.s. over participatie van vrouwen in de politiek (25000-VII, nr. 17);
- de motie-Remkes c.s. over gemeentelijke herindelingen (25000-VII, nr. 18);
- de motie-Janmaat over het opvangen van nieuwkomers in grote steden (25000-VII, nr. 19);
- de motie-Scheltema-de Nie c.s. over de categorisering van gemeenten (25000-VII, nr. 20);
- de motie-Hoekema c.s. over de verlaging van de OZB-tarieven in artikel-12-gemeenten (25000-VII, nr. 21);
- de motie-De Cloe c.s. over een decentralisatieplan (23900-VII, nr. 9);

de moties voorgesteld tijdens het notaoverleg over de beleidsvoornemens politie:

- de motie-Heerma over de actuele politiesterkte (25000, nr. 3);
- de motie-Gabor c.s. over bereikbaarheid en beschikbaarheid (25016, nr. 7);
- de motie-Gabor c.s. over de toewijzing van BVE's (25016, nr. 8);
- de motie-Gabor c.s. over de regiospecifieke problematiek van Friesland (25016, nr. 9);
- de motie-Gabor c.s. over de regiospecifieke problematiek van Zeeland (25016, nr. 10);
- de motie-Gabor c.s. over de regiospecifieke problematiek van Limburg (25016, nr. 11);
- de motie-Gabor/Oedayraj Singh Varma over een bijzondere bijdrage jeugd- en zedenpolitie (25016, nr. 12);
- de motie-Gabor over nieuwe functies aan de onderkant van de politieloonschaal (25016, nr. 13);
- de motie-Dijksman c.s. over halfjaarlijkse rapportages (25016, nr. 14);
- de motie-De Graaf c.s. over een meer gelijkwaardige financiële

Voorzitter

positie voor de korpsen (25016, nr. 15);

- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 1997 (25000-XI);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 1995 (slotwet) (24856);
- Financiële verantwoording van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over het jaar 1995 (24844, nr. 14);

de moties voorgesteld tijdens het notaoverleg over architectuurbeleid:
- de motie-Assen over een stimuleringsplan voor de private sector (25012, nr. 2);
- de motie-Hofstra over het Nederlands Architectuurinstituut (25012, nr. 3);

de motie-Poppe over opslag van gevaarlijke stoffen (25000-XI, nr. 36);

- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV) voor het jaar 1997 (25000-XIV);
- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Landbouw-Egalisatiefonds, Afdeling A, voor het jaar 1997 (25000-B);
- Financiële verantwoording van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over het jaar 1995 (24844, nr. 17);
- Financiële verantwoording van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over het jaar 1995; het Landbouw-Egalisatiefonds (24844, nr. 22);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV) voor het jaar 1995 (slotwet) (24859);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Landbouw-Egalisatiefonds, Afdeling A, voor het jaar 1995 (slotwet) (24863);

de moties voorgesteld tijdens het notaoverleg over het gemeenschap-

pelijk landbouwbeleid:

- de motie-Ter Veer over het leasen van melkquota (24596, nr. 3);
- de motie-M.B. Vos over globaal evenwicht tussen vraag en aanbod op de interne markt (24596, nr. 4);
- de motie-Stellingwerf over de sociale positie van de agrariër (24596, nr. 5);

de moties voorgesteld tijdens het notaoverleg over het Jaaroverzicht Zorg 1997:

- de motie-De Jong over doelmatigheid in de zorg (25004, nr. 8);
- de motie-Oudkerk c.s. over een plan van aanpak (25004, nr. 9);
- de motie-Oudkerk c.s. over uitwerking van de plannen voor 1997 (25004, nr. 10);
- de motie-Oedayraj Singh Varma/Nijpels-Hezemans over ontwikkeling naar een vraaggestuurde zorg (25004, nr. 12);
- de motie-Van Blerck-Woerdman c.s. over capaciteitsaanpassing (25004, nr. 13);
- de gewijzigde motie-Nijpels-Hezemans/Oedayraj Singh Varma over vrije artsen- en apotheekkeuze (25004, nr. 30);
- de motie-Nijpels-Hezemans c.s. over uitvoering van de motie-Vliegenthart (25004, nr. 15);
- de motie-Van Bortel/Vliegenthart over de huidige BKZ-systematiek (25004, nr. 16);
- de motie-Van der Vlies c.s. over extra geld voor de gehandicaptenzorg (25004, nr. 19);
- de motie-Marijnissen over intrekking van de maatregel beperking fysiotherapie (25004, nr. 20);
- de motie-Marijnissen over de voorgenomen eigenbijdrageregeling (25004, nr. 21);
- de motie-Marijnissen c.s. over beschikbaarstelling van een deel van de meevaller van 850 mln. voor het bestrijden van de belangrijkste knelpunten in de zorg (25004, nr. 22);

- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 1997 (25000-VIII);

- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 1995 (slotwet) (24852);

- Financiële verantwoording van het

ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen over het jaar 1995 (24844, nr. 10);

- de motie-Koekkoek/Van der Vlies over het plan van aanpak groeps-grootte en kwaliteit (25000-VIII, nr. 23);
- de motie-Koekkoek/Van der Vlies over een toereikende materiële bekostiging (25000-VIII, nr. 24);
- de motie-Koekkoek over de studiefinanciering MBO (25000-VIII, nr. 25);
- de motie-Koekkoek over de prestatienorm (25000-VIII, nr. 26);
- de motie-Koekkoek over de fiscale fiscaliteit t.b.v. het leerlingwezen (25000-VIII, nr. 27);
- de motie-Dijksma c.s. over de betrokkenheid van studenten bij het toetsen van de voortgang van kwaliteit en studeerbaarheid (25000-VIII, nr. 28);
- de motie-Liemburg c.s. over bestuurlijke krachtenbundeling in het primair onderwijs (25000-VIII, nr. 29);
- de motie-Liemburg c.s. over lumpsumbekostiging in het primair onderwijs (25000-VIII, nr. 30);
- de motie-Rabbae over een onderwijsachterstandenbeleid (25000-VIII, nr. 31);
- de motie-Rabbae over het Rotterdamse schoolinternaat "Het Centrum" (25000-VIII, nr. 32);
- de motie-Rabbae over de tweede verhoging van de collegegelden (25000-VIII, nr. 33);
- de motie-Rabbae over een emancipatiemonitoring (25000-VIII, nr. 34);
- de motie-J.M. de Vries c.s. over de prestatienorm (25000-VIII, nr. 35);
- de motie-Lambrechts c.s. over informatie- en communicatietechnologie (25000-VIII, nr. 36);
- de motie-Van Vliet c.s. over de studiefinanciering MBO (25000-VIII, nr. 37);
- de motie-R.A. Meijer/Nijpels-Hezemans over hoger en wetenschappelijk onderwijs voor ouderen met een krappe beurs (25000-VIII, nr. 38);
- de motie-Poppe over sponsoring van scholen (25000-VIII, nr. 39);
- de motie-Poppe over het eerder heffen van lesgeld (25000-VIII, nr. 40);

de motie voorgesteld tijdens het notaoverleg over de Cultuurnota 1997-2000:

- de motie-Van Nieuwenhoven c.s. over extra middelen voor het cultuurterrein (25013, nr. 5).

Voorzitter

Op verzoek van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen stel ik voor:

a. volgende week te beginnen met de behandeling van het wetsvoorstel OKF/BVE (24666);

b. toe te voegen aan de agenda de wetsvoorstellen:
- Instelling van een vast college van advies van het Rijk op het terrein van het onderwijs (Wet op de Onderwijsraad) (25041);
- Instelling van een vast college van advies van het Rijk op het terrein van het wetenschaps- en technologiebeleid (Wet Adviesraad voor het wetenschaps- en technologiebeleid 1997) (24816).

Het zal van de agendaontwikkelingen van de laatste vergaderweek afhangen of behandeling daadwerkelijke mogelijk is.

Ik stel voor, te behandelen in de vergaderingen van 17, 18 en 19 december:

- de Najaarsnota 1996 (25130), met maximumsprektijden voor PvdA en CDA van 15 minuten, de VVD 12 minuten, D66 10 minuten, overige fracties 5 minuten en de groep-Nijpels en de heer Hendriks 2,5 minuut;
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin (II) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25131);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Algemene Zaken (III) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25132);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken (IV) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25133);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25134);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (VII) voor het

jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25135);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25136);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van de Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25137);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25138);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25139);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25140);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25141);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25142);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV) voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25143);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Infrastructuurfonds voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25144);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Landbouw-Egalisatiefonds, Afdeling A, voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25145);
- het wetsvoorstel Wijziging van de

begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Provinciefonds voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25146);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 1996 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (25147).

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Sipkes.

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Voorzitter! Zoals u gisteren reeds opmerkte, hebben wij gisterenmiddag inderdaad de brief over het gemeenschappelijk optreden inzake drugs gekregen waar de heer De Hoop Scheffer bij herhaling om heeft moeten verzoeken. De inhoud daarvan stelde mij echter teleur. Ik had verwacht dat in de brief aandacht zou worden besteed aan het gemeenschappelijk optreden, zoals dat vanuit Nederland gestalte krijgt, maar ik krijg alleen informatie over zaken die in het comité behandeld zijn.

Aan de vooravond van het Nederlandse voorzitterschap is er een heuse rel ontstaan, die voorkomen had kunnen worden als ambtenaren en politici wat beter hadden samengewerkt. De regie was de afgelopen periode volledig zoek. Vorige week vrijdag heeft de minister-president hierover gezegd: wij zullen nog wel eens kijken.

Voorzitter! Mijn fractie wil niet "nog wel eens kijken". Wij willen dat de minister-president ons op zeer korte termijn een evaluatie doet toekomen van de gehele gang van zaken. Het zal in de toekomst nodig zijn dat Nederland een helder beleid voert en dat Nederland duidelijk optreedt, zeker nu wij aan de vooravond staan van het Nederlandse voorzitterschap.

Ik vraag dus om een brief op korte termijn. Volgende week spreken wij over het Nederlandse voorzitterschap en over de top van Dublin. Ik wil graag dat in deze brief helder wordt weergegeven hoe het mogelijk was dat er zo langs elkaar heen werd gewerkt en op welke wijze dit in de toekomst voorkomen kan worden.

Voorzitter

De heer **Van Middelkoop** (GPV): Ik steun het verzoek van mevrouw Sipkes. Het lijkt mij echter verstandig om niet alleen om een evaluatie te vragen, want dan maken wij het de regering iets te gemakkelijk. Het gaat vooral om een concrete beschrijving van hetgeen goed en hetgeen verkeerd is gegaan; kortom de gebeurtenissen van de laatste weken.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Ik ben het eens met het voorstel van mevrouw Sipkes. Welke procedure heeft zij daarbij voor ogen? Aanstaande dinsdag is de vervolgvergadering over de JBZ-raad. Wil mevrouw Sipkes deze brief ook betrekken bij de komende debatten over het voorzitterschap c.q. de top van Dublin?

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Ik dank de heer Van Middelkoop voor zijn aanvulling. Het is inderdaad mijn bedoeling dat er specifiek op de gebeurtenissen wordt ingegaan.

In antwoord op de vraag van de heer De Hoop Scheffer het volgende. Ik neem aan dat wij aanstaande dinsdag in het kader van de JuBi-pijler de brief zullen behandelen waar hij vorige week om heeft gevraagd. Ik heb nu met nadruk om een brief van de minister-president gevraagd, omdat hierbij meerdere ministeries zijn betrokken. Over de zogenaamde typefout zijn uitlatingen gedaan door de minister-president, de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Volksgezondheid en de minister van Justitie. Het gaat mij met name om de regie. Dit punt kan aan de orde komen in het kader van het Nederlandse voorzitterschap of in het kader van de besprekingen met de minister-president ter voorbereiding van de top van Dublin. Het is helder dat de brief er dus ruim voor aanstaande donderdag moet zijn.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dit deel van het stenogram door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van Gelder.

De heer **Van Gelder** (PvdA): Voorzitter! Ik spreek wederom namens de volledige vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Ik verzoek, volgende week een brief over bewegings-

onderwijs op de agenda van de plenaire vergadering te zetten om daar een tweeminutendebatje aan te kunnen wijden.

De **voorzitter**: Is dit punt aan de orde geweest in een algemeen overleg? De vraag om een tweeminutendebatje wijst in die richting.

De heer **Van Gelder** (PvdA): Wij hebben een en ander schriftelijk afgehandeld. Om te voorkomen dat hier apart een algemeen overleg voor moet worden gehouden, willen wij dit kort plenair afronden.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dit punt op te nemen op de agenda voor de volgende week en hieraan een tweeminutendebatje te wijden.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Hendriks.

De heer **Hendriks**: Voorzitter! Hedenmiddag om half één uur werd in de Statenpassage door de aanwezige Kamerleden Dittrich, O.P.G. Vos, Verkerk en mijzelf een rapport in ontvangst genomen van een viertal leden van de stichting Verontruste burgers in Nederland, de heren Rem, Ruijs en v.d. Vaart en mevrouw Van Burhoven-Jaspers. Het rapport is getiteld: Integriteit rechterlijke macht (IRM). Dit blijkt een zeer belangrijk rapport te zijn. Zowel de Kamervoorzitter als de voorzitter van de vaste commissie voor Justitie was hierbij helaas afwezig. Een uitnodiging heeft hun echter tijdig bereikt, namelijk 24 november.

Voorzitter! Ik verzoek u het rapport plenair in de Kamer te mogen bespreken. Ik stel voor daarover een vijfminutendebat te houden. Wij, als Kamer, kunnen dan samen van gedachten wisselen over de inhoud van dit hoogst belangrijke rapport.

De **voorzitter**: In de eerste plaats: mij gewerd geen uitnodiging. Als u mij daar heeft gemist, wat ik op zichzelf op prijs stel, dan is dat vanwege het feit dat ik niet was uitgenodigd. Mij treft terzake geen blaam.

De heer **Hendriks**: Voorzitter! Ik heb hier een uitnodiging, aan u gericht.

De **voorzitter**: Voor mij geldt wat ik ontvangen heb.

De heer **Korthals** (VVD): Voorzitter! Ik heb nog niet helemaal kennis kunnen nemen van dit belangwekkende rapport. Het lijkt mij echter voor de hand te liggen dat dit rapport eerst naar de vaste commissie voor Justitie gaat en dat die commissie dan een voorstel doet over verdere behandeling.

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb evenals collega Korthals ook nog geen kennis kunnen nemen van de inhoud van dit rapport. Het lijkt mij eveneens voor de hand liggend dat het rapport eerst naar de commissie gaat. Overigens debatteren wij over dergelijke zaken altijd met de minister. Wij zouden toch ten minste een reactie van de minister hierop moeten hebben. Dit is een beetje vreemde gang van zaken.

De heer **De Graaf** (D66): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij het betoog van collega Korthals.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Voorzitter! Voor mij geldt hetzelfde.

De heer **Hendriks**: Voorzitter! Ik dank de geachte collega's voor de vele reacties. Het rapport blijkt inderdaad heel belangrijk te zijn! Er vindt vandaag, naar ik heb vernomen, ook een overhandiging van het rapport aan de voorzitter van de Hoge Raad, de heer Mertens, plaats en aan de procureur-generaal Borghouts van het openbaar ministerie. Het rapport is nu blijkbaar overal gedeponeed.

De **voorzitter**: Wilt u zich wel houden bij de regeling van onze werkzaamheden?

De heer **Hendriks**: Neemt u mij niet kwalijk. Ik reageer naar aanleiding van een reactie van mevrouw Sipkes. Het kan zeker mijn instemming hebben dat we eerst met de vaste commissie voor Justitie over het IRM-rapport praten. Ik zou het echter toch zeer op prijs stellen dat de geachte collega's mijn voorstel om plenair hierover te praten, ook volgen. De inhoud van het rapport is te belangrijk.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dat het betreffende rapport wordt toegeleid

Voorzitter

naar de vaste commissie voor Justitie. Het is daar in vertrouwde handen. De commissie zal verder bezien wat er met het rapport moet gebeuren.

De heer **Hendriks**: Voorzitter! Staat u mij toe, omdat het zo belangrijk is, dat ik u mijn exemplaar van het IRM-rapport hierbij overhandig.

De **voorzitter**: Dat kan ik op deze dag niet weigeren.

Het woord is aan mevrouw Roethof.

Mevrouw **Roethof** (PvdA): Voorzitter! Wij hebben gisterochtend een algemeen overleg gevoerd met de minister voor Ontwikkelingssamenwerking over de Ontwikkelingsraad. Ik zou u willen verzoeken het verslag van dat overleg op de plenaire agenda te plaatsen, zodat wij dat liefst volgende week kunnen bespreken in een tweeminutendebatje.

Mevrouw **Van der Stoel** (VVD): De VVD-fractie heeft er geen bezwaar tegen als het na het reces wordt behandeld.

De heer **De Hoop Scheffer** (CDA): Ik ondersteun het verzoek, maar gezien de actualiteit lijkt mij een behandeling na het reces – dat betekent eind januari – wel erg laat. Als je zo'n debat houdt, moet je dat op een zodanig tijdstip doen dat de actualiteit kan worden besproken.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dat wij het verslag in beginsel op de agenda van volgende week zetten. Of dit geëffectueerd kan worden, hangt samen met het al dan niet beschikbaar zijn van de minister voor een debat.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Verkerk.

De heer **Verkerk** (AOV): Voorzitter! Ik wil de minister van Buitenlandse Zaken vragen om een verslag van de Bosniëconferentie die op dit moment in Londen plaatsvindt. Wil hij daarin de situatie in Klein-Joegoslavië aan de orde stellen en daarbij onder meer iets zeggen over de heersende personvrijheid?

De **voorzitter**: Ik stel voor, het

stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Aangezien er geen collega's zijn die nog in het kader van de regeling het woord wensen te voeren, wens ik degenen die vanmiddag niet meer in ons midden zullen zijn een gezegend sinterklaasfeest toe. Wij zullen ons plenaire werk voortzetten met degenen die voortgaan met de behandeling van de begroting van Sociale Zaken.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 1997 (25000-XV);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 1995 (slotwet) (24860);**

- **Financiële verantwoording van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het jaar 1995 (24844, nr. 18).**

De (algemene) beraadslaging wordt hervat.

De heer **Bakker** (D66): Voorzitter! Er is iets raars aan de hand, een soort paradox.

Het kabinet is erin geslaagd de uitkeringen weer te laten meestijgen met de lonen. Voor 1995, 1996, 1997 en voor 1998 ziet het er goed uit. Het kabinet slaagt erin voor het eerst op grote schaal uitkeringsgeld productief te maken en om te zetten in werk. Het kabinet heeft op de armoedediscussie gereageerd met een armoedenota. Dat is een goed beginpunt voor een nieuw beleid op dit gebied. Het kabinet flexibiliseert de arbeidsmarkt, maar versterkt de positie van de minst aantrekkelijke vormen van flexibele arbeid: thuiswerken en oproepcontracten. Het kabinet verlegt verantwoordelijkheden in de sociale zekerheid, maar laat hoogte en duur van uitkeringen bij werkloosheid en arbeidsongeschiktheid onaangetast. Voor

oudere arbeidsongeschikten gaan de herkeuringen op basis van de strenge norm uit 1993 niet door. Massale lastenverlichting leidt tot een ongekende groei van werkgelegenheid en in het grotestedenbeleid wordt op ongekende schaal gevochten tegen de cumulatie van sociale problemen in die steden en tegenvallers in de koopkracht worden tussentijds gecompenseerd.

Dat alles doet het kabinet niet op de pof, maar uit de zak, door het eerst te verdienen en dan uit te geven. Daardoor worden geen rekeningen doorgeschoven naar de toekomst. Sterker nog, mocht het weer eens tegen zitten, dan is er zelfs een zekere buffer in het financieringstekort waardoor niet meteen weer allerlei bezuinigingen nodig zijn.

Als ik de daden van dit sociaal-liberale paarse kabinet overzie, dan durf ik met gemak de stelling aan dat dit het meest sociale kabinet van de afgelopen twintig jaar is. Dus geen paars afbraakbeleid, zoals wij dat zo vaak horen, en ook geen neoliberale dictatuur. Toch wordt vaak de indruk gewekt dat het kabinet almaar buigt voor de krachten van de markt of voor een koele en zakelijke benadering. Dat is retoriek van mensen die geen deel hebben aan goed beleid of die alleen maar geloven in oplossingen uit het verleden. Met die kritiek ben ik dus gauw klaar. Maar er is ook andere kritiek. Of liever gezegd: steeds meer komt in beeld dat de jaren tachtig en de eerste helft van de jaren negentig gevolgen hebben gehad voor de sociale infrastructuur en de sociale samenhang in ons land. Want het gaat goed met de economie, met de winsten, met de werkgelegenheid en de inkomens nemen toe, maar een deel van Nederland doet daar niet aan mee. Dat deel kent problemen van uitsluiting, van isolement, van armoede, van verloedering van de woonomgeving, van bestending van werkloosheid en uitzichtloosheid, van sociale overbodigheid, zoals Schuyt het dit weekend noemde. Het lijkt wel of uitgerekend op het moment dat de omslag is gemaakt, de trendbreuk zo men wil, en er weer aandacht is voor die problemen en er wat gedaan kan worden, wij ons pas in volle hevigheid realiseren wat zich in dat deel van de samenleving afspeelt en zich heeft afgespeeld. Het lijkt wel of dat ons nu pas in volle